

Z P R A V O D A J

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Fotografie Jiřího Andryška

ČERVEN 1990

Ročník XXXII.

PŘIPOMÍNÁME SI...

22. 6. 1940 — před 50 lety se narodil v Táboře RNDr. PETR MACÁK, CSc., vědecký pracovník Astronomického ústavu ČSAV v Ondřejově. Po maturitě na jedenáctileté střední škole v Hranicích v r. 1957 studoval na matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze (1957—1962). Od roku 1965 působil jako středoškolský profesor fyziky a matematiky na gymnáziu v Hranicích (1965—1971). V této době vystudoval dálkově astronomii a od prosince 1971 pracoval v solárním oddělení v Ondřejově. Od počátku osmdesátých let žije a působí v Kanadě. Ve svých vědeckých pracích se zabývá problematikou aktivních oblastí na Slunci.

HRANICE A T. G. MASARYK

Vzpomínáme-li letos 140. výročí narození prvního prezidenta naší republiky, nelze rovněž nezpomenout na jeho dvojitý pobyt v našem městě.

Od prvního Masarykova pobytu v Hranicích letos uplyne v srpnu 85 let. Ve dnech 7.—22. srpna 1905 zde byly v Besedě na náměstí konány univerzitní učitel-ské kurzy z popudu zemských ústředních spolků učitelských jednot v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Cílem těchto kurzů bylo prohloubení vědomostí účastníků, jichž se tehdy v Hranicích sešlo 152. Účastníky uvítal na „uvítacím večírku“ v Besedě první český starosta Dr. F. Šromota, jehož zásluhou byly Hranice vmaněny z německé nadvlády a tím vlastně byly i tyto kurzy v našem městě tehdy umožněny. Za učitele odpovídal ředitel Úlehla, za přednášející doc. Heveroch a prof. Čáda. Při uvítání a též při rozloučení 21. srpna účinkoval též besední sbor a orchestr, jemuž ochotně vypomohli účastníci kurzů.

Přednášky začaly 8. srpna a byly konány pouze dopoledne, kdežto pro odpoledne byly vyhrazeny výlety. Přednášeli s výjimkou Vladimíra Nováka, tehdy již mimořádného profesora české techniky v Brně [Nejdůležitější pojmy mechanické na základě jednoduchých pokusů], profesori a docenti pražské Karlovy univerzity, kteří patřili k tzv. mladší vědecké generaci.

A k těm patřil především 55 letý T. G. Masaryk, který přednášel o noetice, tj. o teorii poznání (dnes gnoseologie). Z jeho kolegů na filozofické fakultě Frant. Drtina zvolil téma Univerzita a učitelstvo, vzpomenuť již Fr. Čáda pedopsychologické téma Vybrané kapitoly ze studia dítěte a důsledný pozitivista Fr. Krejčí přirozeně téma Positivism v 19. století. Třeba uvést, že až na posledního „smutného agnostika, který sám sobě i žákům zakázal jakýkoli rozlet ducha“, vycházeli všichni přednášející z myšlenkového odkazu křesťanství. Z oboru přírodních věd, kromě již uvedeného Vl. Nováka, přednášeli A. Heveroch o nervových a duševních chorobách a St. Růžička o školní hygieně.

Budoucí první prezident naší republiky dojížděl tehdy do Hranic na kole z Bystrčičky u Valašského Meziříčí, kde trávil prázdniny na letním bytě, avšak původně se o ubytování v Hranicích, resp. v Teplicích n. Beč. zajímal. V Hranicích se účastnil rovněž rozhovoru o náboženství na Střelnici, kde, podle vyprávění účastníků, ostře polemizoval s názory redaktora Svozila, jehož vystoupení z kněžství způsobovalo veliký rozruch.

Podruhé navštívil T. G. Masaryk naše město již jako prezident 23. června 1924. Návštěva Hranic byla součástí prezidentova zájezdu na severní Moravu a do Slezska. T. G. Masaryk přijel na hranické nádraží v pozdních dopoledních hodinách (11.20). Na nádraží byl uvítán hymnami, fanfárami z Líbuše, které se nesly z ochozu radniční věže a dvěma dělovými výstřely. Po přijetí hlášení přednosty sta-

nice Nováka, okresního hejtmana Janiše, velitele akademie plk. Pecha, a okrskového četnického velitele kpt. Pluskala, provedl přehlídku čestné roty a po ní jel osobním vozem k náměstí. Špalír tvořili studenti a žactvo škol, tělocvičné spolky (Sokol, Orel a DTJ) a ostatní spolky.

Před radnicí špalírem hasičstva přijel prezidentův vůz k nízké čestné tribuně slavnostně vyzdobené a obklopené legionáři z okresu. Za nimi stáli starostové obcí s deputacemi úřednictva, učitelstva, duchovenstva a spolků. Pěvecký sbor moravských učitelů zapěl Smetanův Slavnostní sbor a Nešverovu Moravu. Prezident byl nejdříve uvítán starostou města Václavem Jonášem jako osvoboditel vlastní a čestný občan Hranic. Prezident odpověděl vzpomínkou na rok 1905. Za Lipensko ho přivítal starosta Lipníka n. B. dr. Vítek, za české obce okresu černo-šínský starosta Hrubec, za německé obce potštátský starosta Schwarz, jemuž prezident německy odpověděl, že spravedlnost ve státě zaručuje všem občanům bez rozdílu jejich rozvoj v každém směru.

Z náměstí odjížděl prezident do slavnostně vyzdobené akademie, kde ho uvítal tehdejší ministr národní obrany Udržal, generální inspektor armády, básník J. S. Machar a náčelník generálního štábu francouzský generál Mittelhauser, neboť naše branná moc byla tehdy budována za pomoci Francie. Součástí prohlídky akademie bylo mimo jiné též defilé chovanců a učitelského sboru. Po obědě v akademii, jehož se účastnil i prezidentův syn Jan Masaryk, odjížděl prezident za zvuků dechové hudby z nádraží, aby nastoupil další cestu na sever Moravy a do Slezska. Z tohoto druhého a posledního pobytu prezidenta T. G. Masaryka v Hranicích se do dnešních dnů dochoval snímek, publikovaný v Záhorské kronice a Bartovského práci Hranice — lázně Teplice, která tehdy vyšla.

Dr. Ivan Krška

Literatura a prameny:

- V. Bartovský, Hranice 1905
V. Bartovský, Hranice — lázně Teplice 1924
I. Krška, Hranice v letech 1850—1918 (strojopis 1969)
Z pramenů použity kroniky města a kronika pěv. sboru Jurik

PROGRAMY SDRUŽENÉHO KLUBU

Pondělí 4. 6. velký sál SK	Výchovný koncert pro žáky Základních škol DĚTI DĚTEM Účinkuje: Hranický dětský pěvecký sbor, řídí Dr. T. Jonasová
Úterý 5. 6. Středa 6. 6. Čtvrtek 7. 6. velký sál SK 17.00 hod.	SPOLEČENSKÉ BESÍDKY na závěr kursů společenské a předtaneční výchovy žáků Základních škol
Úterý 12. 6. velký sál SK 19.00 hod.	JÍŘÍ WIMMER, ST. PROCHÁZKA, MICHAL DUFEK v hudebně zábavném pořadu

Středa 27. 6.
velký sál SK
19.00 hod.

PÍSNÍČKĀR WABI DANĚK

Uvedené kulturní akce se konají v sále Sdruženého klubu, Masarykovo náměstí, předprodej vstupenek v kanceláři Sdruženého klubu, tel. 20 741
Změna programů vyhrazena.

ZĀPIS DO KURSŮ

Od 1. června 1990 zapisujeme do kursů:

jazykových — angličtina, němčina, francouzština

hudebních — obory klavír, kytara

společenský tanec — pouze pro začátečníky

šití — pro začátečníky i pokročilé

Zájemci se mohou hlásit v kanceláři Sdruženého klubu, Masarykovo náměstí, kde obdrží podrobné informace.

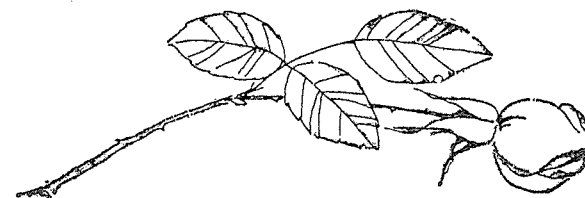
PROGRAMY SANATORIA JANÁČEK

- Středa 6. 6. — Cimbálová muzika LUČINA z Přerova
- Neděle 10. 6. — VÍTĚZSLAV KUZNÍK — housle
DUŠAN ONDRUŠKA — viola
- Středa 13. 6. — LIBUŠE VÁCHALOVÁ — harfa
JANA BOUŠKOVÁ — harfa
JIRÍ BOUŠEK — flétna
- Středa 20. 6. — JIRÍ NIEDOBA — klavír
PAVEL VÍTEK — viola
- Úterý 26. 6. — Smíšený pěvecký sbor HARMONIA Hranice
- Středa 27. 6. — Večer operních a operetních árií
Účinkují: ALINA FÁRNÁ, JAROSLAV KOSEC,
prof. Motloch — klavírní doprovod

Začátky koncertů jsou v 19.15 hodin.

Zemřelí občané našeho města v dubnu 1990

- Slavíková Drahomíra, Nerudova 1721, Hranice, 27. 11. 1926
- Hošek Alois, Bezručova 845, Hranice, 31. 7. 1916
- Sklůzal Karel, Olšovec 155, 19. 10. 1910
- ing. Kajnar Antonín, Komenského 786, Hranice, 11. 10. 1917
- Hejl Zdeněk, Jaselská 1322, Hranice, 8. 11. 1924
- Lauš František, Jungmannova 1805, Hranice, 29. 10. 1907
- Tomečková Františka, Jungmannova 1805, Hranice, 8. 3. 1917
- Michalíková Božena, Jungmannova 1805, Hranice, 17. 6. 1901
- Sedláková Anna, Velká 40, 20. 8. 1907
- Merta František, Struhlovska 1498, Hranice, 31. 12. 1926
- Kotík Rudolf, 1. máje 1727, Hranice, 10. 4. 1913
- Hüblová Františka, Trávnícká 200, 4. 2. 1905
- Rusková Jarmila, Jungmannova 1805, Hranice, 28. 3. 1922
- ing. Kratochvíl Emil, Hromůvka 1526, 22. 10. 1922
- Zapletal František, Tyršova 1450, Hranice, 22. 5. 1920

Životní jubilea občanů našeho města v červnu 1990

75 LET:

Ryška Vojtěch, Struhlovsko 1411, 8. 6. 1915
Koutný Emil, Jiráskova 113, 16. 6. 1915
Mayerová Zdeňka, Sovětské armády 1339, 18. 6. 1915
Plesníková Dorota, Hromůvka 1525, 23. 6. 1915
Milliánová Božena, Jiráskova 410, 26. 6. 1915
Posmyk Rudolf, Hakenova 949, 29. 6. 1915
Losertová Aloisie, Uhřínov 17, 5. 6. 1915

80 LET:

Šindlar Alois, Jungmannova 1805, 4. 6. 1910
Bartušková Marie, Struhlovsko 1214, 5. 6. 1910
Hurychová Aloisie, Jungmannova 1805, 15. 6. 1910
Walterová Marie, Jungmannova 1805, 19. 6. 1910
Masaříková Marie, Jungmannova 1805, 29. 6. 1910

85 LET:

Ripperová Marie, Zborovská 996, 6. 6. 1905
Sváčková Anna, Komenského 286, 27. 6. 1905
Sparlinková Marie, Teplice n. Beč. 97, 4. 6. 1905

90 LET:

Kremplová Ludmila, Sovětské armády 446, 22. 6. 1900
Gregorová Anna, Jungmannova 1805, 28. 6. 1900

91 LET:

Oravová Emilie, Nerudova 1848, 19. 6. 1899

92 LET:

Grycová Marie, Jungmannova 1805, 10. 6. 1898
Mikysková Růžena, Jungmannova 1805, 14. 6. 1898

93 LET:

Darebníková Žofie, Hromůvka 1522, 27. 6. 1897

95 LET:

Spáčil Alois, Jungmannova 1805, 20. 6. 1895

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT:

29. 5.—1. 6.	Bolest lásky Francouzský film
2.—4. 6.	Slunce, seno, jahody Český film
5.—8. 6.	Rodinný zločin Španělský film
9.—10. 6.	Amadeus Film USA
11. 6.	Po zkoušce Švédský film
12.—15. 6.	Stopař Norský film
16.—17. 6.	Vetřelec Film Velké Británie
18. 6.	Krutá romance Pro členy Klubu přátel sovětského filmu
19.—22. 6.	Kabaret Film USA
23.—25. 6.	Božská těla Kanadský film
26.—29. 6.	Krokodýl Dundee Film USA
30. 6.—2. 7.	Zvláštní bytosti Český film

Začátky představení jsou denně v 18.00 hod.
Změna programu vyhrazena.

Pro školáky v cyklu „Rozloučení se školou“ kino Svět uvede:

19. 6.	Dynamit Český film
--------	------------------------------

20. 6. **Zvířátka a lupiči**
Španělský film

21. 6. **Z Devatera pohádek**
Český film

Jednotné vstupné na každé představení je Kčs 2,—.
Začátky představení budou stanoveny po dohodě s vedením škol.

Představení pro děti každou sobotu v 16.00 hod.

2. 6. **Boj se devátého syna**
Film SSSR

9. 6. **Pyšná princezna**
Český film

16. 6. **Sedm jednou ranou**
Film SRN

23. 6. **Sůl nad zlato**
Slovenský film

30. 6. **Železný Jan**
Film NDR

Představení pro mládež každou neděli v 15.30 hod.

3. 6. **Můj brácha má prima bráchu**
Český film

10. 6. **Daryl**
Film Velké Británie

17. 6. **Dva nosáči a video**
Film SRN

24. 6. **Fontána pre Zuzanu**
Slovenský film

Představení pro školní družiny každé úterý a středu 13.30 hod.

5.—6. 6. **Jabloňová panna**
Český film

12.—13. 6. **Krtek — filmová hvězda**
Český film

26.—27. 6. **Kdo to udělal**
Film SSSR

LETNÍ KINO HRANICE

2.—4. 6. **Muka obraznosti**
Český film

5.—8. 6. **Klub kaskadérů**
Japonský film

9.—11. 6. **Indiana Jones a chrám zkázy**
Film USA

12.—15. 6. **King — Kong**
Film USA

16.—25. 6. **Letní filmový festival pracujících**

26.—29. 6. **Sestry**
Film USA

30. 6.—2. 7. **Až přijde kocour**
Český film

LETNÍ FILMOVÝ FESTIVAL PRACUJÍCÍCH

16. 6. **Boj o oheň**
Francouzsko-kanadský film

17. 6. **Páľnoční běh**
Film USA

18. 6. **Hořící Mississippi**
Film USA

19. 6. **Úplně bezvětrí**
Australský film

20. 6. **Život jedné kočky**
Film SRN

21. 6.	Divoká svině Český film
22. 6.	Poslední císařovna Čínský film
23. 6.	Fantóm Amsterodamu Nizozemský film
24. 6.	Šerif a mimozemšťan Italský film

Začátky představení jsou po setmění asi ve 21.00 hod.
Za nepříznivého počasí hrajeme program letního kina
v kině Svět ve 21.00 hod.

Kino DRAHOTUŠE

Pátek 1. 6. 19.30 hod. Pondělí 4. 6. 19.30 hod.	Nevěsta byla překrásná Spletitá situace v rodinných vztazích v současné Sicilii. Film Itálie-Maďarsko.
Neděle 3. 6. 16.30 hod.	Jestřábí žena Legenda o lásce, která zlomila kletbu. Americký film
Středa 6. 6. 19.30 hod.	Noci v úplňku Milostný příběh dívky, kterou snaha po nezávislosti přivedla až k samotě.
Pátek 8. 6. 19.30 hod. Neděle 10. 6. 16.30 hod. Pondělí 11. 6. 19.30 hod.	Kouzelný cop Příběh muže, který bojoval s největšími mistry zápasu kung-fu. Čínský film
Středa 13. 6. 19.30 hod.	Sláva Psychologický muzikál USA. Osudy studentů newyorské konzervatoře.
Pátek 15. 6. 19.30 hod. Pondělí 18. 6.	Utonutí zakázáno Záhada mrtvých mužů, které vyplavilo moře. Detektivka produkce Itálie-Francie.
Neděle 17. 6. 16.30 hod.	Vzpomínky na Afriku Milostný příběh z Afriky, z počátku století. Film S. Pollaka vyznamenaný sedmi Oscary

Středa 20. 6. 19.30 hod.	Příběh 88 Pokušení plodí hřích; aneb: být či nebýt nevěrná
Pátek 22. 6. 19.30 hod. Pondělí 25. 6. 19.30 hod.	Muka obraznosti Erotický příběh mladého budovatele. Podle románu Vl. Párala. Hrají: Bartoška, Medvecká aj.
Neděle 24. 6. 16.30 hod.	Pyramida hrůzy Student odhalí zločineckou činnost tajné náboženské sekty.
Středa 27. 6. 19.30 hod.	Místo zločinu Náhodné setkání, jež vyvolalo řetěz tragických událostí. Francouzský film
Pátek 29. 6. 19.30 hod. Pondělí 2. 7. 19.30 hod.	Čekání na Patrika Česká komedie o tom, čemu všemu člověk věří, než dostane rozum
Neděle 1. 7. 16.30 hod.	Legenda o zlaté perle Dobrodružná cesta za tajemným fetišem nepálského kláštera
Středa 4. 7. 19.30 hod.	Krása neřesti Komedie o tradiční morálce venkovanů a sexuální uvolněnosti v nudistickém kempu pro devizové turisty. Do 18 let nepřístupno

Nedělní pohádky pro děti od 14.30 hod.

Neděle 3. 6.	Princ Zaječí srdce Zbytečné slzy nad nedostatkem dívčího půvabu
Neděle 10. 6.	Děvčátko a zajíci Veselé i napínavé vyprávění pro chvíle zábavy
Neděle 17. 6.	Ailifu a krásná princezna Hudební pohádka o síle lásky
Neděle 24. 6.	Ivana v útoku Příběh děvčátka, které vydalo za dva kluky

Představení pro družinu každou středu od 13.30 hod.

Středa 6. 6.	Gulliverovy cesty Dobrodružství v zemi obrů. Španělská pohádka
--------------	--

Středa 13. 6.	Mio, můj, Mio! Přepis pohádky o malém princí, který přemohl pána věčné noci.
Středa 20. 6.	Mach a Šebestová k tabuli! Oblíbené příběhy žáků 3. třídy, jejich učitelky a psa Jonatana
Středa 27. 6.	Lištička Dětská komedie pro malé i větší děti

Čtenářům našeho Zpravodaje

sdělujeme, že tímto červnovým výtiskem uzavíráme
XXXII. ročník.

Děje se tak z vážných ekonomických důvodů.

Redakce Zpravodaje